

Jegyzőkönyv,

melyet felvettünk Budapesten 1914. július 9-én délelőtt, a Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesületének Pestvármegyei levéltárában megtartott rendes közgyűlésében.

Köszeghi Sándor alelnök a közgyűlés határozatképességét megállapítva megnyitja a közgyűlést, felolvastatja a megjelenésben akadályozott elnök levelét és válaszolja azokat az okokat, melyek közgyűlésünk megtartását e szokatlan nyári időszakban tették szükségessé.

1. Átérve a napirendre, Miskolczy-Simon János főtitkár felolvassa az egyesület működéséről szerkesztett évi jelentést,

melyet a közgyűlés tudomásul vesz, egyszersmind az egyesület főtitkárának lankadatlan buzgalmaért és kari érdekeink állandó és következetes munkásságával való eredményes támogatásáért őszinte elismerését és köszönetét nyilvánítja.

2. A múlt évi számadás és a jövő évi költségvetés tárgyalását, miután az egyesület pénztárosa a közgyűlésen meg nem jelenhetett,

a napirendről leveszi, de az elnökséget felhatalmazza, hogy a múlt évi költségvetés kereteiben utalványozásokat teljesíthessen.

3. A közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatnak a törvényhatósági levéltárosokra vonatkozó intézkedéseinek megbeszélése került ezután napirendre, melynél beható eszmecsere fejlődik, ebben az elnökön kívül Miskolczy-Simon János főtitkár, Sümeghy Dezső, dr. Molnár István és Szűcs Béla, valamint dr. Alapi Gyula jegyző és egyúttal ez ügy előadója vettek részt. A jegyző felolvassa a kormányelnök és a belügyminiszter urakhoz intézendő emlékiratok tervezetét és jelenti, hogy ki-

dolgozta a levéltárosi kar kérelmezett státuszrendezésének pénzügyi tervezetét is, amely az államháztartásra észrevehető terhet nem hárít, sőt az üresedésbe jövő főlevéltárosi állásoknak allevéltárosokkal leendő betöltése esetében megtakarításokkal is járhat.

A közgyűlés elfogadva dr. Alapi Gyula előadását, elhatározza, hogy az emlékiratokat mai közgyűléséből küldöttség útján juttatja el a miniszterelnök és belügyminiszter urakhoz, az ehhez való csatlakozásra a jelenlevő taglásakat felkéri.

Miskolczy-Simon János főtitkár indítványára ezzel kapcsolatban

kimondja a közgyűlés, hogy mindazoknak, kik a levéltárosi kar helyzetének javítására irányuló mozgalmát hathatós és értékes támogatásokban részesítették: tehát Berzeviczy Albert v. b. t. t., Kölcsey-Kende Péter cs. és kir. kamarás, Szeitovszky Béla, Sztranyovszky Sándor orsz. képviselő uraknak, ugyancsak Molnár Géza, Osváth Lajos és Thold Orbán Imre főlevéltárnok kartásainknak őszinte köszönetét nyilvánítja.

4. Miskolczy-Simon János indítványára a közgyűlés a Levéltárosok Lapja szerkesztőjének 1914. évre 200 K tiszteletdíjat szavaz meg és a folyóirat szerkesztéseért neki elismerését és köszönetét nyilvánítja.

Egyébb tárgy nem lévén napirenden, az elnök köszönetet mond a tagok érdeklődéséért és a közgyűlést berekeszti.

Kelt, mint fent.

Dr. Alapi Gyula
jegyző.

Köszeghi Sándor
elnök.

Levéltáraink köréből.

Miskolczy-Simon János. Munkás kezéből augusztus 13-án letette a tollat, felkötötte tiszti kardját, elbucsuzott családjától és rövid pár sorban bucsút vett tőlünk is e rövid szavakban: „Hosszú útra való elindulásom előtti napon szives Istenhozzádot küld.” Csakugyan hosszú útra indult. Elindult a becsület mezejére, hol a babérfák teremnek és a vérrózsák nyílnak. Nem tudta, hogy, ahova indul, onnan nem fog visszatérni soha, hogy a harcmezőn az első babérok egyike neki zöldül és a halál vérrózsáját az ő nemes homlokára is rácsókolja. Miskolczy-Simon János, a 16. népfölkelő ezred hadnagya és zászlóalj segédtisztje a Kulikov melletti csatában szeptember elsején ellenséges golyótól fején találva hősi halált halt. Ez egyszerű és immár az ismétlődésektől

megszokottá vált hirben mennyi fájdalom! A hadseregnek csak egy tisztje, egy a sok közül, aki nem tér vissza, de nekünk a kevés számú magyar levéltárosi karnak van okunk öt megsírítani és meggyászolni, aki fiatal évei ellenére az elsők közé küzdötte fel magát becsületes munkájával és rövid levéltárosi működése után felé fordult kartársai szeretete, ragaszkodása és bizalma. Mert ott küzdött a kar érdekeiért, munkát, fáradságot nem kímélve, miként utóbb a harcmezőn is, az elsők között, a csatasorban. Dolgozott, munkálkodott, fáradozott mindig a köznek, az egyetemes érdekeknek mindig alárendelve a magáét. Képzettsége és sokoldalú tudása, szép ivben lendülő irodalmi tevékenysége a siker és a pályáján való érvényesülés minden reménységével biztatták. Mindez a reménység és a mienk,

melyet az ő erős akaratához, nagy munkabíráshoz és munkaszeretetéhez, szerény, de mindamellett markáns egyéniségéhez, egyenes és őszinte jelleméhez fűztünk: megsemmisült szeptember 1-én. A Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesülete, melynek egyik alapítója, szervezője és érdemes főtitkára volt és e folyóirat, melyben nevével, mint a legbuzgóbb dolgozótársával annyiszor találkoztak olvasói: örökre bucsut vesz Miskolczi-Simon János nevétől. De emlékezésünk elszáll a messze, vérrel és könnyel áztatott lengyel síkságra, egy jeltelen tömegsír felé, amelybe korán, tetterős férfikora legszebb virágában hanyatlott. És lelkünkre borul e földnek évszázados minden melankóliája, melyhez most már legjobbaink egyikének közülünk soha el nem muló emléke is fűződik, Miskolczi-Simon Jánosé, akit igaz és nyílt szívvel gyászol meg a magyar levéltárosi kar, mint leghivebb pályatársat, munkás és tudományos embert, néhányan pedig, akik lelkéhez közelebb fértek: az önfeláldozó, igaz, jó barátot.

Miskolczi-Simon János 1880. márc. 5. született Miskolcon, hol iskoláit is végezte. Majd jogot hallgatott és időnként érdeklődésből Borsodvármegye levéltárában dolgozott. Ekkor még az újságírói pályára készült, de a levéltárban levő történelmi anyag felkeltette érdeklődését és a levéltárnoki pályán maradt. A nemzeti ellenállás idején a vármegye királyi biztosaól nem fogadta el a kinevezést és 1906. július 4-én lett allevéltárnok Borsodvármegyénél. 1909-ben Nógrádvármegye főlevéltárosává nevezetett ki és Balassagyarmat társas életében tevékeny működést fejtett ki. Jegyzője volt a Nógrádmegyei Közművelődési Egyesületnek és szerkesztette a Nógrádmegyei c. politikai lapot. Főleg az ő buzgalmának köszönhető a Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesületének megalakulása, mely főtitkárává választotta. E tisztében fáradhatlan tevékenységet fejtett ki. A Levéltárosok Lapjának egyik leghivebb dolgozótársa volt és ott jelentek meg: Nógrádmegye címere, a Miskolczi Bodnár, Miskolczi-Simon, a Losonci Gyürky, Hanzély, Mikszáth, Kisjeszeni Jeszenszky, Laskóczy Laskóczy és A magyar nemesség című dolgozatai. 1912-ben az országos levéltári fogalmazói vizsgát szép sikerrel állta ki. Feleségével Kovács Sarolta Margit zongoraművésznővel boldog és példás családi életet élt és házasságukból két leánygyermek született. Munkái: versek, elbeszélések (kötetekben is összegyűjtve), továbbá Cimeres levelek és pecsétek Nógrádmegye levéltárában. Szakdolgozatai a Turul és a Levéltárosok Lapja 1911—1914. évi folyamában

A háboru és a levéltárosi kar. A vármegyei törvényhatóságok tisztviselői karát a

közigazgatás államosításának beláthatlan fontosságú reformja foglalkoztatta, mikor délen, a nagyszláv álmok egyik főfészkeben gyilkos merényletnek esett áldozatul országunk leendő királya és felesége. Egy hónapi idő telt el feszült és kínos várakozásban. Mindenki élt még egy sugara a reménységnek, hogy ennek a borzalmas gáztettnek megtorlását nem kell a fegyverekre bízni. Sajnos, a Balkán erkölcsi felfogása merőben eltérő a kulturnépek felfogásától és monarchiánk a kívánt elégtételt nem kapván meg, annak megszerzését hatalmi eszközökre bízta. A háboru elkerülhetlenné vált és 1914. augusztus első napjai óta folyik. A király első parancsára már százezrek siettek fegyvert fogni hazánk és kulturánk védelmére. A mi szűkebb családjunk, a törvényhatósági levéltárosi kar is teljesítette kötelességét, karunk számos tagja vonult be katonai szolgálatra s a legelső ütközetek egyike máris igen súlyos áldozatot követelt tőlünk: *Miskolczi-Simon* János népf. tiszt, Nógrádvármegye főlevéltárnoka, egyesületünk érdemes főtitkára, s a magyar levéltárosi kar egyik legértékesebb tagja hősi halált halt szeptember 1-én az északi harctéren. *Tar* Zoltán Ugocsavármegye főlevéltárosa, népfelkelő főhadnagy súlyos sebbel jött haza a háboruból, melyből azonban szerencsésen felépült. *Sümeghy* Dezső, Csanádvármegye főlevéltárosát, ki 16 ütközetben vett részt, a megsebesülésnél is súlyosabb baj érte: vérhaszt kapott és e komoly bajban sokáig szenvedett, míg visszanyerte egészségét. A harctéren vannak kartársaink közül: *Antalóczy* Nándor Békésvármegye, *Horsia* Livius Szebenmegye főlevéltárosa is, kik népfelkelő főhadnagyokká léptek elő időközben, dr. *Molnár* István Baranyamegye főlevéltárosa *Szabó* Vendel Mosonmegye főlevéltárosa és *Kiss* Kálmán Fogarasmegye allevéltárosa. Bizonyára többen is bevonultak hadi szolgálatra az időközi sorozások következtében az ifjabb generációból és egyik közigazgatási szaklap szerint 22 levéltáros teljesít katonai szolgálatot, erről tiszta képet azonban csak a háboru végén nyerhetünk.

A vármegyei levéltárak vizsgálata. Megemlékeztünk a belügyminisztériumnak, arról — a levéltárosok és a levéltárak szempontjából — üdvös intézkedéséről, mellyel a

vármegyei levéltárak helyszíni vizsgálatát elrendelte. Dr. Komáromy András országos levéltárnok eddig levéltárainknak majdnem felét (az év végéig 22 levéltárat) látogatta meg és észleleteiről közvetlenül a miniszternek tett jelentést. Alkalmunk volt ez ügyben a miniszter megbízottjával beszélgetést folytatni, melyből az általános benyomásokat közölhetjük. Ezek mindenben megerősítik az erről a tárgyról a Levéltárosok Lapjában megírtakat. A miniszteri kiküldött több levéltárat kifogástalan rendben talált, melyekben úgy az elhelyezés, mint az anyag elrendezése szempontjából és a kezelést illetően is példás rend uralkodik. Sajnos azonban, talált (különösen egyes erdélyrészi vármegyékben) elhanyagolt levéltárakat, melyekkel az illető vármegyék soha nem törődtek és a levéltári anyag kezelése ma is a lehető legmostohább. A belügyminiszter utasítani fogja e vármegyéket, hogy levéltáraik részére záros határidőn belül tisztességes helyiségekről gondoskodják és arra kötelezi, hogy azokban az iratok elhelyezése azok elpusztulásának veszélye nélkül történhessenek meg. Mi is tudunk ezekről a dolgokról, melyekre rá is mutattunk. A helyszíni vizsgálatok, melyek igen sok helyen meg fogják könnyíteni a levéltáros helyzetét, a levéltárak szempontjából a lehető legfontosabbak, mert a vármegyék be fogják látni, hogy ezzel törődnek és törödniük kell, ami meg fogja, — ha egy csapásra nem is, — de lassankint szüntetni a régi patriarkális (tegyük hozzá: kevéssé európai) felfogást, mely a levéltárakat ócska papirosok tárházának tekintette és melynek — mint ezt hivatalos megállapításokból látjuk — tekinti is. A közmiveltetés mai fokán ezt eltérni nem lehet, s ha vannak vármegyék — mindig tisztelet a kivételeknek —, melyek kincseiket nem becsülik meg, azokat erre erőteljesebb rendszabályokkal is lehet erre kényszeríteni és állandó felügyelet alatt tartani: szóval a törvényhatósági levéltárakat állami ellenőrzés és felügyelet alá helyezni.

Az Országos Levéltár köréből. Az Országos Levéltár körében erősen folytak a költözést előkészítő munkálatok, azonban a kitört háború ezt is megzavarta; az Országos Levéltár két nagymunkásságu tagja dr. Iványi Béla és Baranyai Béla fogalmazók hadba vo-

nultak. Időközben dr. Iványi Béla levéltári fogalmazót, a Magyar Történelmi Társulat titkárát, kinek tudományos körökben jóhangzásu neve és munkássága szélteben ismeretes, a király a debreceni egyetem kánonjogi tanszékére egyetemi tanárrá nevezte ki és így az Országos Levéltár kötelékéből e kitüntető kinevezés révén meg fog válni.

Levéltár rendezés. Megemlékeztünk arról, hogy Komárom vármegye levéltára rendezés előtt áll és közöltük a dr. Alapi Gyula főlevéltárnok által kidolgozott levéltár rendezési tervet. Ezt a vármegye törvényhatósága jóváhagyva, 1914 július havában kezdődött el a levéltár rendezési munkája, mely október végeig tartott és a téli hónapokban szünetelt, mert a levéltári repozitórium nem fűthető. A levéltárból a vármegye körülbelül 30000 kötetet számláló könyvtára a komáromi kulturházba költözvén át 1914 július—augusztus havában, a levéltárban tatarozási és takarítási munkálatok folytak pár hétig, azután a régi közgyűlési anyag (1619-től), az anyakönyvek (1828-tól), a családtörténeti anyag, az alkotmánytalan korszak iratai, a gyámpénztári és számvevőségi könyvek és iratok és az alispáni iratok (1867—1904) került eddig az évtizedes portól kitisztogatva kijelölt új helyére. A munkálathoz a vármegye alispánja három munkaerőt bocsátott a levéltár rendelkezésére, erre intelligensebb középiskolai tanulókat alkalmazott a főlevéltárnok, kikkel rendszeresen és kifogástalanul folyt a munka. Az iratesomók mind (kézi nyomdával) nyomtatott feliratokkal vannak ellátva, mi az áttekintést könnyűvé teszi. A vármegye levéltárára nagy gondot fordít és a levéltáros törekvését megértéssel és elismeréssel támogatja. A rendezés tárgyában hozott határozatából a következőket közöljük:

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés örömmel veszi tudomásul, hogy a vármegyének történelmi emlékekben oly gazdag okmánytára, a vármegyei levéltár, nagybecsű anyagához méltó, szakszerű és célszerű kezelést biztosító rendezést nyert, mi által a vármegyei levéltár anyaga a tudományos kutatás részére hozzáférhetővé és felhasználhatóvá tétetett, valamint örömmel veszi tudomásul a bizottsági közgyűlés azt is, hogy a rendezés alkalmával nagy-érdekű, a történetírás szempontjából fontos,

már elveszettnek hitt iratok feltalálták és a történelem számára megmentettek (Kiselejtezett XVIII. sz. közgyűlési akták. Szerk.). Miután a főlevéltárnok által teljesített, rendkívüli erőmegfeszítést igénylő rendezési munka folytán a levéltár korábbi rendezetlen állapotából a legjobban rendezett levéltárak színvonalára emelkedett és mivel a törvényhatósági bizottsági közgyűlés teljes tudatában van a főlevéltárnok által teljesített rendezési munka rendkívül nagy és fáradtságos voltának, ezért dr. Alapi Gyula vármegyei főlevéltárnoknak a vármegyei levéltár rendezésével kifejtett ügybuzgalmáért a hivatalos kötelességet messzire túlhaladó, önzetlen munkájáért legteljesebb elismerését és köszönetét nyilvánítja.

Miniszteri elismerés. A m. kir. belügyminiszter *Herendi* Józsefnek, Jásznagykunszolnok vármegye főlevéltárosának az őrizetére bízott levéltárban a miniszter kiküldötté által talált rend és eredményes működéséért elismerését fejezte ki. Jóleső érzéssel közöljük e hirt, mert bizonyára növelni fogja a levéltárosi kar ambícióit, amely eddig nem volt elkényeztetve ilyen magas helyről jövő elismerésekkel.

Helyszini vizsgálat. *Komáromy* András dr. országos levéltárnok a Borsodvármegye levéltárában tartott helyszini vizsgálat alkalmával mindent példás rendben talált és dr. *Magasházy* Béla főlevéltáros, valamint *Szücs* Béla allelevéltárosnak az ott észleltekről nagy elismeréssel nyilatkozott.

Üres főlevéltárosi állás. A múlt év május havában Zalavármegyénél nyugdíjazás folytán megüresedett főlevéltárosi állás, mint Zalavármegye alispánjától értesülünk, még ez idő szerint betöltve nincsen.

Megsemmisített magyar nemesség. Körülbelül 10 évvel ezelőtt történt, hogy a belügyminiszteriumban arra jöttek rá, hogy egy magát lovag Mildenbergnek nevező Müller nevű cseh szélhamos, régi okmányokat koholt és hamisított. A koholt és hamisított okmányokat azután Müller a vármegyei levéltárakba csempészte be s azokról hiteles másolatokat vett ki a levéltárnokoktól. Az ilyen hiteles másolatok alapján (melyekről a tárgyalások során a hamisság és koholtság természetesen már nem volt megállapítható) néhány vármegye alispánja külföldi honosok magyar nemességét

bizonyította. A Müller által hamisított s azután a trencsénvármegyei levéltárba becsempészett okmányoknak kiadványai Radványi (Gebauer) Miklós volt Trencsén vármegyei allelevéltárnok által kiállított másolatai alapján a többek között Koczián Károly prágai lakos nagykereskedő magyar nemességét és „Blasóczi” előnevét is elismerte a belügyminiszter. Midőn a hamisítások kiderültek s Müller Alajost Prágában több évi börtönbüntetésre ítélték, Müller Alajos bűnügyéből kifolyólag a belügyminiszter Koczián Károly nemesi ügyét is felülvizsgálta és kiderítette, hogy Koczián Károlyt a magyar nemesség és a „Blasóczi” előnévhez való jog nem illeti meg s ennél fogva úgy Koczián Károly jelenleg bécsi lakos, mint törvényes leszármazói a magyar nemesség és a „Blasóczi” előnév viselésétől eltiltattak.

† **Koncz Antal.** *Koncz Antal* nyugalmazott városi főlevéltáros Szegeden 82 éves korában 1914 november havában elhunyt. Mint tizenhat éves ifju résztvett a szabadságharcban és a branyicskai ütközetben kitüntették, örmeszterré léptetvén elő. Negyvenhat évig állott Szeged város szolgálatában.

Nyugalomban. *Baresay* János, Brassó vármegye főlevéltárosa, 32 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Baresay 1881. óta állott Brassóvármegye szolgálatában, tehát az 1883. I. t.-c. előtt és ő volt az egyedüli, aki képesítését nem az előirt szakvizsga letételével szerzte meg, hanem régi szolgálata alapján.

† **Bittó Károly.** A régi levéltárosi gárda egyik tagja hunyt el *Bittó* Károly kartársunk személyében, kinek haláláról az alábbi gyászjelentést vettük:

Aradvármegye tisztikara mély fájdalommal tudatja, hogy *Bittó Károly*, Aradvármegye nyugalmazott levéltárnoka, folyó hó 7-én meghalt. Hült teteme folyó hó 9-én délután 3 órakor fog a Rákóczi-utca 21. szám alatti gyászházból örök nyugalomra kísértetni. Nyugodjék békében! Arad, 1914. évi december hó 7-én.

Előadói kinevezés. *Alexich* Bogolyub torontálvármegyei főlevéltárost a nagybecskereki közigazgatási tanfolyam előadójává nevezte ki a belügyminiszter. Tudtunkkal ez az első eset, hogy a levéltárosi kart belevonják a közigazgatási tanfolyamok előadói körébe, hol értékes szolgálatot teljesíthetnek, az anyakönyvvezetés

és az irattárkezelési rendszerek gyakorlati ismertetésével.

A levéltárosok irói munkássága. Összeállítani óhajtjuk a köztörvényhatóságok levéltáaira vonatkozó munkák és dolgozatok, valamint a törvényhatósági levéltárosok irói működésére vonatkozó bibliografiát. Hogy ez a munkálat lehető teljes legyen, felkérjük összes kartársainkat, hogy a levéltáraikra vonatkozó irodalmi repertórium és dolgozataik kimerítő címeinek összeállítását küldjék be a *Levéltárosok Lapja* szerkesztőségéhez, hogy közlésünk pontos és — főleg — teljes legyen.

In memoriam. A háboru által követelt súlyos áldozatokból minden társadalmi osztály kiveszi részét. A magyar genealogiai irodalom is egyik értékes munkatársát gyászolja dr. Mihályfalvi *Forgon* Mihály királyhalmeci ügyvéd személyében, ki legszebb korában és munkabírása teljében az északi harctéren halt hősi halált. Nevét kitűnő munkája: Gömör Kis Hont vármegyék nemes családjai örzi meg genealogiai irodalmunkban.

Hibaigazítás. A Latkóczy Latkóczy családról közölt cikkünk nemzedékrendét hiányosan adtuk ki, melyet ezekben igazítunk helyre: Latkóczy *Latkóczy* Imre államtitkár és neje sz. Kaposmérői és Kisdozoni Mérei Adél leányai és pedig: Irén dr. *Krencsey* Géza, Etelka pedig *Majthényi* Géza p. ü. min. titkár felesége.

A vármegyei levéltárak selejtezése. Még a Vármegyei Ügyviteli Szabályzat (236. §.) ígérte az egyöntetű selejtezési szabályzat kibocsátását és készült is egy szabályzat tervezet az Országos Levéltárban, de ez az Illésy féle elaborátum nem felelt meg a gyakorlat követelményeinek. Tényleg a nehéz feladatok egyike ily egységes szabályzat megalkotása abból az egyszerű okból, mert minden vármegye levéltári anyagának összetétele más. Egy ujonnan alkotandó selejtezési szabályrendelet csak az újabbkori anyagra vonatkozhatik és régiből csak a megtartandók taxatív felsorolására szorítkozhatik. Szolgálatot tennének levéltáros kartársaink, ha levéltáraik selejtezését ismertetnék folyóiratunkban.

Irodalom.

A Trencsén vármegyei Múzeum Egyesület Értesítője. Szerkesztik Brancsik Károly dr. kir. tanácsos, muzeumi igazgató, Otrók Mihály egyesületi titkár. Trencsén, 1914. 4°. 2 + 173 lap. Gansel Lipót kny. — Ez a kötet a Magyar Történelmi Társulat 1914. év nyarán Trencsén-Teplicen megtartatni szándékozott vándorgyűlése számára készült. Érdekes tartalmából kiemeljük dr. Brancsik Károlynak pecsétismertetését Trencsénmegye néhány községéről, ezek közül Beczkoét, mely középkori. — Értékes dolgozat *Pázmány* Lajos, Trencsén vármegye főlevéltárosaé: Trencsén vármegye levéltárában őrzött címeres nemeslevelek; összesen 54 címeres nemesítő levelet közöl pontos címerleirással, 21 címert pedig ábrázolva is bemutat; a közléssel genealogiai irodalmunknak jó szolgálatot tett Pázmány. Otrók Mihály Mária királynénak 1528. aug. 14-én Sopronban kelt eredeti német nyelvű levelét közli. Dr. Iványi Béla: Vázlatok Trencsén város multjából, trencsényi levéltári kutatásaiból gyűjtött adatok mozaikjából vonzó és érdekes képet állít össze, melyet élvezettel és tanulsággal lapozhatnak a történet kedvelői.

Folyóiratok szemléje.

A **Turul** 1914. évi 2. füzeteiben Fraknói Vilmosnak: Hunyadi János származása és a vajdahunyadi freskók c. értekezése nyitja meg, Wertner Mór: kihaltak-e az Árpádok 1301-ben dolgozatát folytatja, Miskolczy-Simon János, Nógrádvármegye főlevéltárosa A Széchenyi Szabó család c. alapos dolgozatában a Széchenyi grófi család valódi eredetét mutatja ki, Benkő Imre a Dubraviczky család története címen a család monografiáját kezdi el. A vegyes közleményekben Holub József Tolnavármegye pecsétjéről értekezik, Bártfai Szabó László Várad Mihály családkönyvét, dr. Iványi Béla pedig Fogaras vidéke nemeseinek 1637. évi összeírását ismerteti. Kiseb közlések zárják be a füzetet.

A **Századok** f. é. 6. számában Divéky Adorján: Zsigmond lengyel herceg II. Ulászló udvarában c. tanulmányát kezdi el, Lukinich